

Budapesti hétköznapiak 1914

A Nagy Háború hátszínjének életképei

Az első világháború kirobbanásának 100. évfordulója alkalmából Budapest Főváros Levéltára, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézete és Múzeuma valamint a Legenda Közművelődési Egyesület 2014. szeptember 17-én tudományos konferenciát rendezett, amely tematikáját tekintve a hátszín mindennapjaira kívánt koncentrálni. A fókuszban a főváros hétköznapijai álltak, a közelgő háború gondolatosságának a mindennapokba való begyűrűzése.

A konferencia programja főként társadalom-, város- és hadtörténeti kérdéseket járt körbe, olyan eseményeket taglalva, amelyek a történeti kutatás során eddig csupán marginális jelentőséggel bírtak. A frontra induló katonák és a hátramaradó családok százezreinek összefonódó történetei, eddig még be nem mutatott mikrotörténeti adalékok szolgáltatták a konferencián elhangzó referátumok gerincét. A különböző nézőpontok, hangsúlyok lehetővé tették, hogy olyan kérdéseket is feszegezzünk, amelyek metszetben történő bemutatása elfogadhatóbb választ adhat a konferencián vizsgált kérdésekre.

A konferencia előadói:

DR. HORVÁTH J. ANDRÁS főlevéltáros, főosztályvezető-helyettes (Budapest Főváros Levéltára): Budapesti életképek a magániratok tükrében

KATONA CSABA tudományos munkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézete): Budapesti sörgyárak és a hadsereg kapcsolata

BALOGH JÁNOS levéltáros (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára): Sajtótükör a vészterhes napokról

KATONA ANIKÓ művészettörténész (Országos Széchényi Könyvtár): A háborús propaganda tárgyi eszközei és megjelenési formái

HLBOCSÁNYI NORBERT levéltáros (Budapest Főváros Levéltára): A budapesti nagyvállalatok és a hadigazdaság

CSIBI NORBERT tudományos segédmunkatárs (PTE BTK Újkortörténeti Tanszék): Budapesti felekezetek állásfoglalásai a hadüzenet kérdésében

PERCZEL OLIVÉR levéltáros (Budapest Főváros Levéltára): Szórakozás és szórakoztatás az első világháború idején Budapesten

DR. IFJ. BERTÉNYI IVÁN tudományos főmunkatárs (MTA BTK Történettudományi Intézete): A háborús propaganda szellemi irányvonalai

BÖDÖK GERGELY Phd hallgató (Eszterházy Károly Főiskola Történelemtudományi Doktori Iskola): A „nagy háború” Budapestje

MACZÓ FERENC kutató (MTA Szent Korona Lendület Kutatócsoport): Az utolsó királykoronázás és Budapest

A konferencia programja

9.00-10.00 Regisztráció

10.00-10.30 Köszöntők

10.30-11.00 DR. HORVÁTH J. ANDRÁS: Budapesti életképek a magániratok tükrében

10.00-11.15 Kávészünet

11.15-11.35 DR. IFJ. BERTÉNYI IVÁN: A háborús propaganda szellemi irányvonalai

11.35-11.55 KATONA ANIKÓ: A háborús propaganda tárgyi eszközei és megjelenési formái

11.55-12.15 CSIBI NORBERT: Budapesti felekezetek állásfoglalásai a hadüzenet kérdésében

12.15-12.30 Vita, hozzászólások

12.30-13.30 Ebédészünet

13.30-13.50 HLBOCSÁNYI NORBERT: A budapesti nagyvállalatok és a hadigazdaság

13.50-14.10 MACZÓ FERENC: Az utolsó királykoronázás és Budapest

14.10-14.30 BALOGH JÁNOS levéltáros: Sajtótükör a vészterhes napokról

14.30-14.45 Vita, hozzászólások

14.45- 15.00 Kávészünet

15.00-15.20 BÖDÖK GERGELY: A „nagy háború” Budapestje

15.20-15.40 PERCZEL OLIVÉR: Szórakozás és szórakoztatás Budapesten (1914-1918)

15.40-16.00 KATONA CSABA: Budapesti sörgyárak és a hadsereg kapcsolata

16.00-16.30 Vita, hozzászólások, konferencia zárása

16.30-18.00 Fogadás

A konferencián elhangzott előadások audiovizuális módszerrel rögzítésre kerültek, a vágott, szerkesztett képi anyag a kiadványon, illetve az interneten publikálva lett.

Az előadások, az előadók által használt prezentációk (PPT) és az elhangzott referátumok írásos verzióját a levéltár egy önálló DVD formájában tette közzé. A kor követelményeinek

megfelelően egy helyen érhető el a három különböző formátum, illetve a DVD-n megtalálható még a pályázat keretében készített kisfilm is, amely a levéltár Nagy Háborúhoz kapcsolódó iratanyagát mutatja be. Extra pontként a menüben szerepel a Galéria is, amely egy válogatást tartalmaz a levéltár korabeli iratanyagából.

A pályázat keretében a levéltár egy kisfilmet készített a Nagy Háborúhoz kapcsolódó iratanyagáról, amelyet a munkatársak mutattak be. A kisfilm nagy hangsúlyt fektetett az iratanyag feldolgozásából született kutatási eredmények bemutatására is, hiszen a levéltár nem csupán őrzője, hanem kutatója és elemzője ezeknek a dokumentumoknak. A kisfilm megtekinthető: <https://www.youtube.com/watch?v=DvlaIJYARPI>

A szakmai beszámoló a következő linken tekinthető meg:
http://bparchiv.hu/id-1912-palyazati_beszamolok.html

Budapest, 2015. április 10.

Török Péter
osztályvezető